

Synergier mellan Leader och andra EU-finansieringar

Handläggare: Lotta Höglund & Kaltum Hussein, Regional utveckling

Datum: 2022-06-07

Dokumenttyp: Praktikantrapport

Sammanfattning

Det här PM:et är framtaget av två praktikanter på Region Värmland och undersöker möjliga synergier mellan Leader, Interreg och EU-sektorsprogram. Att främja synergier och samverka mellan program för att uppnå större effekter är något som efterfrågas på både europeisk och regional nivå. PM:et fokuserar på synergier inom besöksnäringen i Värmland, med särskilt fokus på landsbygden och dess aktörer. Arbetet baseras på intervjuer med kommuner och Leaderkontor i Värmland samt underlag om Leader, Interreg och några sektorsprogram. Denna studie har funnit att synergier kan uppnås genom att genomföra eller delta i projekt från olika program i olika faser, exempelvis genom först en förstudie och därefter ett genomförandeprojekt. Samverkan och erfarenhetsutbyten är också särskilt relevanta för att uppnå synergier. Likaså att genomföra projekt i olika program parallellt med varandra kan leda till att de kompletterar varandra och synergier uppstår. Vi har inte haft möjlighet att undersöka exakt hur detta ska gå till praktiskt. Syftet med PM:et har inte varit att ge en beskrivning av exakta metoder för synergier mellan EU-program och Leader, utan huvudsakligen att belysa att det finns gemensamma prioriteringar och hur dessa kan ses i projekt som genomförts genom programmet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning och bakgrund	4
Leader	5
Interreg Sverige – Norge	6
Sektorsprogram	7
Kreativa Europa	7
Erasmus+ Idrott.....	8
Sammanställning av programmen	9
Synergier mellan EU-finansieringarna	10
Synergier inom besöksnäring.....	10
Kulturrevenemang.....	10
Sportevenemang	12
Naturturism	12
Lokalt producerade livsmedel och mathantverk	13
Slutsatser	14
Bilagor och referenser	16
Bilaga 1 Intervjuguide	16
Frågor till kommunerna	16
Frågor till Leaderkontoren.....	16
För mer information.....	17
Leader.....	17
Interreg	17
Sektorsprogram	17

Inledning och bakgrund

Denna praktikantrapport undersöker möjliga synergier med fokus på besöksnäring mellan Leader och Interreg Sverige – Norge, samt Leader och två av EU:s sektorsprogram. Rapporten syftar till att minska det kunskapsgap som vi upplever finns om hur man kan arbeta med synergier mellan EU:s finansieringar. Synergier syftar till beröringspunkter och överlapp mellan olika program och innebär [enligt EU](#) gemensamma eller samordnade insatser inom separata program för att arbeta mer effektivt och få större effekt. Synergier uppnås genom att söka medel från olika EU program med samma mål. EU har som mål att utöka synergimöjligheter mellan sina program men EU-kommissionen konkretiserar inte hur synergier ska uppnås och det råder en del oklarheter kring hur aktörer förväntas arbeta med det. Utöver att kartlägga hur aktörer kan arbeta med synergier kommer rapporten undersöka förutsättningar och utmaningar som finns i regionen kopplat till synergiarbetet.

Den här studien baseras på samtal med fyra kommuner i Värmland samt regionens två Leaderkontor om deras utmaningar kopplat till landsbygden och hur de tidigare arbetat med landsbygdsutveckling och EU-finansiering. I valet av kommuner strävade vi efter en stor geografisk spridning samt en variation på storlek av kommun. Det resulterade i kommunerna: Torsby, Eda, Karlstad och Munkfors. Vi pratade med personer som hade funktionerna samhällsplanerare, landsbygdsutvecklare, näringslivschef och EU-samordnare. Personerna på Leaderkontoren var verksamhetsledare. Utöver kommunerna och de två lokala Leaderkontoren har vi haft en intervju med ordförande för European Leader Association for Rural Development (ELARD). Se Bilaga 1 för intervjuguide. Samtalen med kommunerna och Leaderkontoren utmynnade i ett flertal utmaningar kopplat till deras specifika landsbygder. Exempelvis lyftes utmaningar inom infrastruktur och vägar, bredbandsutbyggnad, skola, välfärd, kompetensutveckling samt service. Alla vi har pratat med i det här arbetet har lyft att natur- och kulturturismen har en stor potential till att bidra till en

positiv utveckling för landsbygden. En välfungerande besöksnäring inom natur och kultur gynnar inte bara turister och turistföretag utan bidrar också till en förbättrad livskvalitet för de som bor i området. Därmed har vi valt att endast fokusera på möjliga synergier inom besöksnäringen.

Leader

Leader är en arbetsmetod för lokalt ledd utveckling som genom lokalt engagemang och underifrånperspektiv ska bidra till en positiv landsbygdsutveckling. Enligt Leadermetoden är det lokala krafter som ska utveckla en bygd genom samarbeten mellan privat, offentlig och ideell sektor. Företrädare från dessa tre sektorer går samman och bildar en förening med en styrelse, en så kallad LAG (Local action group), som fattar besluten i det geografiskt begränsade området som kallas Leaderområde. I varje Leaderområde finns ett Leaderkontor vars uppgift är att ge stöd till aktörer och styrelsen samt ta emot ansökningar och handlägga ärenden. Värmland är uppdelad i två Leaderområden, [Leader Växtlust](#) i norra och västra Värmland och [Leader Närheten](#) i södra och östra Värmland.

Leader har tidigare finansierats av landsbygds-, regional och socialfonderna, men kommer enligt [Jordbruksverket](#) endast finansieras av landsbygdsfonden i nästa programperiod (2023–2027). Exakt vilka mål och insatsområden Leaderkontoren kommer ha i sina strategier för nästa programperiod går inte att säga med säkerhet nu, men de kommer troligtvis likna föregående period.

Det finns olika former av projektstöd med möjlighet att få 100 % finansiering. En del Leaderkontor erbjuder finansiering till förstudier och [paraplyprojekt](#). Paraplyprojekt innebär att Leaderkontoret är projektägare och aktörer kan ansöka direkt till Leaderkontoret om en mindre summa för att genomföra projekt inom en specifik sektor. Offentliga aktörer får inte söka medel för att genomföra ordinarie verksamhet, och det är krav på att projekt genomförs med minst två samarbetspartners från privat, offentlig och ideell sektor. Det genomförs även transnationella samarbetsprojekt inom Leader, och lättast är att ta kontakt med sitt Leaderkontor vid intresse vara med i ett sådant projekt. Om du är intresserad av att delta i

transnationella samarbetsprojekt eller läsa om andra Leaderområdets projekt rekommenderas ERND hemsida med [aktuella Leaderprojekt i Europa](#). För mer information om genomförda transnationella Leaderprojekt som Sverige deltagit i under programperioden 2014–2020 rekommenderas [landsbygdsnätverkets hemsida](#).

Interreg Sverige – Norge

Interreg är ett samarbetsprogram som syftar till att utveckla samarbeten över nationsgränserna för att stärka det gränsregionala samarbetet och sammanhållningen mellan länder och regioner inom Europa. Samverkan och erfarenhets- och kunskapsutbyten över gränser är centrala delar i Interreg.

Värmland ingår i tre Interreg program: Interreg Sverige-Norge, Interreg Nordsjön och Interreg Östersjön. Det finns även ett övergripande europeiskt program kallat Interreg Europa som riktar sig främst till myndigheter men även andra aktörer kan delta i programmet. Alla europeiska länder, samt Norge och Schweiz, har möjlighet att delta i Interreg Europa. Mer information finns på [Interreg Europas hemsida](#).

Baserat på de tematiska prioriteringsområden inom vardera Interregprogram samt dess omfång bedömer vi att Interreg Sverige – Norge har störst relevans för denna rapport. Interreg Sverige – Norge lyfter vikten av gränsregional besöksnäring, utveckling av landsbygden och ökad samverkan med andra EU-program och lokalt ledd utveckling. Programmet för Interreg Sverige – Norge 2021–2027 har inte godkänts av kommissionen än, men första utlysningen öppnades den 15 maj med en andra utlysning planerad till höst 2022. Den nya programperioden består av åtta prioriteringsmål som berör bland annat att minska klyftorna mellan stad och landsbygd, små- och medelstora företag, hållbar utveckling samt hållbar besöksnäring. Att utveckla besöksnäringen, kulturen och de kreativa näringarna är enligt Interreg Sverige – Norge viktiga faktorer för att bidra till ett rikt näringsliv på landsbygden. Interreg Sverige – Norge stöttar även projekt som stimulerar återhämtningen efter pandemin och minskar sårbarheten för oförutsedda händelser i samband med klimatförändringarna.

Den nya programperioden innefattar också småskaliga projekt som utgår från lokala behov och riktar sig till bland annat små- och medelstora företag, lokalsamhället, föreningar och byalag. Genom småskaliga projekt kan man bland annat arrangera olika typer av festivaler, utbildningar, utbytesprogram samt informations och kommunikationsinsatser. Projekten ska bidra till att uppfylla något av de åtta prioriteringsmålen. De har en maxbudget på 200 000 euro och ska möjliggöra nya samarbetsformer. Småskaliga projekt kan övergå till att bli större projekt.

För mer information om den nya programperioden 2021 – 2027 rekommenderas [Interreg Sverige – Norges hemsida](#).

Sektorsprogram

EU:s sektorsprogram är ett verktyg för att genomföra EU:s politik genom finansiering inom olika fokusområden. EU:s sektorsprogram finansierar transnationella projekt som fokuserar på utveckling inom olika sektorer och näringar, och många har som krav att varje projekt ska inkludera minst tre partners från EU-länder och bidra till ett europeiskt mervärde. Det finns en stor mängd sektorsprogram men då rapporten har avgränsats till att endast undersöka synergier inom besöksnäringen har vi valt två relevanta program. De valda programmen är Kreativa Europa och Erasmus+ Idrott då vi tror att det är möjligt att genomföra evenemang inom dessa program som går att kombinera med Leader, och på så sätt bidra till en positiv utveckling för besöksnäringen.

Kreativa Europa

Kreativa Europa är EU:s sektorsprogram för att främja de kulturella näringarna och riktar sig till privata, offentliga och ideella aktörer. Det finns tre programområden i Kreativa Europa varav Kultur är den vi bedömer som mest relevant i detta sammanhang. I den ingår stöd till projekt som berör bland annat musik, scenkonst, bildkonst, konsthantverk, arkitektur, grafisk design, mode, kulturarv samt litteratur. För att genomföra projekts krävs det samarbetspartners från andra länder, varav organisationer från Norge är

möjliga samarbetspartners (information från [Kulturrådet](#)). Total budget för 2021–2027 är 2,4 miljarder euro. Svensk kontaktpunkt är [Kulturrådet](#).

[Europeiska samarbetsprojekt](#): utlyses en gång per år i början av året. Minst tre organisationer från minst tre länder ska delta i ett projekt. Tre storlekskategorier: mindre, medel, stort. Beroende på storleken av projektet är det olika krav på antal samarbetspartners samt olika maxbelopp och finansieringsgrad.

Här hittar du stöden som går att söka under programperioden: [Sök stöd inom Kreativa Europa](#).

[Kulturrådet](#) hjälper aktörer med att söka stöd, hitta samarbetspartners och samverka internationellt.

Erasmus+ Idrott

Erasmus+ Idrott är en del av EU:s Erasmus+ program som är en satsning på unga i EU. Syftet är att unga genom formellt och informell lärande ska få möjligheten att få nya erfarenheter och kunskaper. Erasmus+ Idrott syftar till att främja fysisk aktivitet och deltagandet i idrottsaktiviteter. Inom Erasmus+ Idrott finansieras tre typer av aktiviteter. Vi bedömer att aktiviteterna ”Små samarbetspartnerskap” samt ”Lokala ideella europeiska idrottsevenemang” är mest relevanta. Små samarbetspartnerskaps kräver endast 2 aktörer från olika EU-länder. De lokala idrottsevenemangen kräver 3 samarbetspartners från 3 olika EU-länder. För alla projekt är organisationer från Norge möjliga samarbetspartners. Programmet riktar sig till organisationer och aktiva inom idrottssektorn. Svensk kontaktpunkt i nuläget är Riksidrottsförbundet men år 2023 kommer MUCF bli den nya kontaktpunkten för Erasmus+ idrott. För mer information om [Erasmus+](#).

Sammanställning av programmen

Program	Aktörer	Kontaktpunkt	Ansökan och beslut	Europeisk konkurrens om medel	Krav på samarbetspartners?
Leader	Organisationer inom ideell, privat och offentlig sektor.	Lokala Leaderkontor: Leader Närheten Leader Växtlust	Ansökan görs till lokala styrelser för Leaderkontoren som även fattar beslutet.	Nej.	Ja, men ej krav på partner från annat land. Partnersök samt via Leaderkontoren.
Interreg Sverige – Norge	Organisationer inom ideell, privat och offentlig sektor.	Interreg Sverige –Norge	Ansökan görs till förvaltande myndighet Länsstyrelsen i Jämtland, beslutet fattas av styrkommittén och övervakningskommittén som är en kombination av nationella och regionala aktörer.	Nej.	Ja, kräver minst en partner från Sverige och Norge.
Kreativa Europa	Organisationer inom ideell, privat och offentlig sektor.	Kulturrådet.	Ansökan görs till FACEA , beslutet fattas på EU-nivå.	Ja.	Ja, kräver partners från andra länder (Norge inkluderat). Partnersök.
Erasmus + Idrott	Organisationer inom ideell, privat och offentlig sektor.	Riksidrottsförbundet till och med 2022, därefter MUCF.	Ansökan görs till FACEA , beslutet fattas på EU-nivå.	Ja.	Ja, kräver partners från andra länder (Norge inkluderat).

Synergier mellan EU-finansieringarna

EU har uttryckt en vilja att programmen ska arbeta mer aktivt med att hitta synergier och skapa större mervärden. Under intervjuerna med Leaderkontoren framkom det att Leader som program ser positivt på samverkan med andra EU-program, men att det inte finns en stor erfarenhet av det. Brist på tid, kunskap och resurser lyftes även som utmaningar till att arbeta mer med synergier mellan program. Även inom Interreg Sverige – Norge finns det en uttryckt vilja att arbeta mer med synergier mellan EU-program. Enligt Interreg Sverige – Norges programförslag är det främst synergier inom områdena besöksnäring, digitala tjänster samt lokalt ledd utveckling där samverkan är särskilt prioriterat. Nedan kommer synergier mellan Leader och de andra programmen presenteras.

Synergier inom besöksnäring

Vi har tittat närmare på möjliga synergier inom utveckling av besöksnäringen. Båda Leaderområdena och Interreg Sverige – Norge anser att besöksnäringen har stor potential att bidra positivt till landsbygdens utveckling. Att vi bedömer att det finns synergier mellan Leader och framför allt Interreg Sverige – Norge inom besöksnäring beror på ett flertal anledningar. Besöksnäringens betydelse uttrycks i strategier och målformuleringar i programmen, och båda programmen anser att kunskapsutbyten och bevarandet av natur och kultur är viktiga framgångsfaktorer. Det har även genomförts ett flertal liknande mål i Leader och Interreg Sverige – Norge. Besöksnäring kan dock omfatta mängder av olika projekt och inriktningar. Vi har valt, utifrån samtalen med kommunerna och Leaderkontoren, fyra områden som vi tror är relevanta för Värmland. Dessa områden är kultur- och sportrelaterade evenemang som kan locka besökare samt bidra till ett aktivt föreningsliv, naturturism och avslutningsvis lokalt producerade livsmedel och mathantverk.

Kulturevenemang

I Leader Närhetens strategi är det inte specificerat att man vill arbeta med kulturevenemang i besöksnäringssyfte. I Leader Närheten strategi under insatsområde 1, *Engagera mera*, finns det dock bland annat fokus på

insatser som främjar ett aktivt föreningsliv samt lokala arrangemang ([Leader Närheten strategi 2023–2027](#)). Utöver dessa insatser finns även en indikator i strategin för målet *Engagerade landsbygder* där antal evenemang med potential att bli återkommande, tex festivaler, temadagar, används för att bedöma hur väl målet uppfyllts.

Därför, och på grund av tidigare finansierade projekt, bedömer vi att Leader kan vara intresserade av kulturprojekt som främjar besöksnäringen. Exempel på projekt som genomförts är Artists in action och Bryggfesten i Grums. I projektet [Artists in action](#) i Forshaga arbetade man med utformandet av en kollektiv ateljé i anslutning till Gamla Kraftstationen där besökare kan titta på när konstnärer och hantverkare arbetar. [Bryggfesten i Grums](#) är också ett bra exempel på ett återkommande evenemang som kan locka besökare och främja ett aktivt föreningsliv. Även Interreg Sverige – Norge har som mål att främja kulturella och kreativa näringar. Den nya formen småskaliga projekt inom Interreg Sverige – Norge möjliggör att arrangera enstaka evenemang. Arrangemanget kan sedan genom finansiering från Leader bli ett återkommande evenemang, och därmed bidra till att synergier uppnås. Exempel på projekt som genomförts under föregående programperiod är [Music ecosystems inner Scandinavia \(MECO\)](#) där man genom ett gränsöverskridande samarbete verkade för en innovativ och inkluderande musikbransch i Värmland och norska Hedmarks fylkeskommun.

Det finns även synergier mellan Leader och Kreativa Europa, varav en möjlighet är att använda sig av de så kallade europeiska samarbetsprojekten. Under förra programperioden i Kreativa Europa godkändes bland annat [Confederacy of Villages](#), som är ett mindre europeiskt samarbetsprojekt. I projektet deltar fem socialt engagerade konstinitiativ från fem länder, varav svenska projektpartners är Huset Ideell Förening från Västerbotten. Projektet har tilldelats knappt 200 000 euro och ska genom workshops, seminarier och evenemang utforska hur landsbygdssamhällen kan bli och fortsätta vara hållbara platser som lockar invånare och besökare. Projektet

ska resultera i en handbok som ska beskriva hur konst och kultur kan skapa engagemang i och stödja landsbygdsamhällen. Se även projektets [hemsida](#).

Sportevenemang

Vi bedömer att det finns möjliga synergier mellan Leader, Interreg Sverige – Norge och Erasmus+ Idrott för att genomföra lokala gränsöverskridande idrottsevenemang. Leader Närhetens strategi har inte ett specifikt uttalat mål att främja idrottsevenemang men på samma grunder som för kulturevenemang bedömer vi att Leader kan ha ett intresse att finansiera sportevenemang.

Leader har exempelvis delfinansierat projektet [Frysta Snöeldorado](#) med syfte att öka attraktionen och erbjuda ett större utbud till besökare genom att bland annat satsa på utbyggnation av konstsnösystem och skidgrenar.

Interreg Sverige – Norge stöttar projekt som bidrar till en hållbar besöksnäring och strävar efter att på lång sikt minska sårbarheten för bland annat säsongsvariationer. I den föregående programperioden genomförde Interreg Sverige-Norge gränsöverskridande projekt för att stärka besöksnäringen. Bland annat projektet [VM-rally över gränsen](#) med mål att stimulera tillväxten inom besöksnäringen genom återkommande VM-rallyn. Även projektet [Ski Region Mid Scandinavia](#) ska främja arrangemangsutvecklingen och samarbetet mellan aktörer.

Även inom Erasmus+ finns det möjlighet att ansöka om stöd för gränsöverskridande idrottsprojekt. I projektet [Civil Society – a Fair Play Actor of European Union](#) genomfördes tävlingar och idrottsaktiviteter i fem länder för att öka ungas deltagande i idrott. Projektet stärkte samarbetet mellan aktörer för att främja tillgången till idrott för alla. Dock stöds inte idrottstävlingar som regelbundet anordnas i.e., nationella mästerskap, europeiska mästerskap och världsmästerskap om inte ekonomiskt stöd behövs för anordnande av sidoverksamhet som riktas mot målgruppen.

Naturturism

Naturturism är något både Leader och Interreg Sverige – Norge anser är viktigt. Det finns ett stort antal exempel på Leaderprojekt inom sektorn. Till

exempel projekten [Skogsrik turistnäring med växtlust](#), [Fiskeresurs i Eda](#), [Destination Härliga Hammarö](#) och [Kajakleder i Vänerns norra skärgård](#). Inom Interreg Sverige – Norge är det ett större fokus på gränsöverskridande samarbete och kunskapsutbyte, men även utveckling av besöksnäringen. [Gemensam besöksförvaltning i Fulufjällets nationalparker](#) är ett exempel där man utvecklade en gränsöverskridande förvaltning för att öka tillgängligheten och gynna besöksnäringen. I projektet [LET](#) ville man ta vara på naturen och det omfattande ledssystemet som finns i områdena Värmland, Dalsland, Akershus, Hedmark och Östfold, och utveckla fler produkter tillsammans med researrangörer. Ytterligare ett exempel på utveckling av ledssystemet är projektet [Unionsleden Moss – Karlstad](#), där man vill skapa en helhetsupplevelse med sevärigheter längs med cykelleden.

Lokalt producerade livsmedel och mathantverk

Att kombinera besöksnäringens utveckling, erfarenhetsutbyte över landsgränser samt bevarandet av traditionellt hantverk och kultur är något som både Leader och Interreg Sverige – Norge ser ett värde i. Därmed ser vi stora möjligheter till synergier mellan programmen för projekt med fokus på lokalt producerad mat och mathantverk med syfte att utveckla besöksnäringen. Exempel på Leaderprojekt inom det här området är [Matladan](#) och [Historisk värmländsk mat](#). Inom Interreg Sverige – Norge har exempelvis projektet [BIOKUMA](#) genomförts där man undersökte hur småskaligt, ekologisk livsmedelsproduktion fungerar i praktiken i Sverige och Norge. Fokus i projektet var på biokulturellt arv, vilket innefattar lantraser, och man ville ta fram arbetsmetoder och processer för att gynna dessa. Även projektet [Biologiskt kulturarv som hållbar värdeskapare](#) arbetade med dessa frågor, men med syfte att skapa bättre ekonomi för lantbrukare som med sina djur håller viktiga marker öppna genom betesbruk.

Ytterligare ett projekt inom Interreg Sverige – Norge är [Mat och dryck längs Nordens gröna bälte](#) som Leader Höga Kusten är medprojektägare i. Projektet vill skapa optimala förutsättningar för att Nordens gröna bälte, vilket omfattar Jämtlands och Västernorrlands län i Sverige samt Trøndelag

fylke i Norge, ska kunna utvecklas till en smakdestination. Samverkan och kunskapsutbyten är centralt i projektet och man vill att aktörer ska lära av varandras erfarenheter.

Slutsatser

Detta arbete har påvisat att det finns möjliga synergier mellan Leader och andra EU-finansieringar inom besöksnäring. Många program arbetar mot samma, eller liknande mål, och därmed bör det vara möjligt att uppnå flera av programmets mål genom samma projekt. Under intervjuerna lyftes en utmaning kring att söka finansiering från flera EU-program och fonder för samma projekt eftersom det inte går att blanda EU medel.

Vi bedömer därav att synergier bäst kan uppnås i olika faser av ett projekt eller parallellt genom projekt som kompletterar varandra. En möjlighet är att genomföra en förstudie eller enskilt projekt med medel från Leader för att undersöka förutsättningar för ett projekt och sedan skala upp det genom Interreg Sverige – Norge till ett större eller återkommande projekt. Då får man möjlighet att implementera lärdomar från förstudien i en bredare kontext och på så sätt få större resultat. Det är även möjligt att uppnå synergier genom projekt med fokus på erfarenhetsutbyten över gränserna. Genom att fler aktörer deltar i olika program kan de få nya kunskaper och erfarenheter som leder till nya projektidéer. Dessa kan sedan genomföras genom andra EU-program och bidra till en positiv landsbygdsutveckling. I praktiken kan det innebära att en aktör först deltar i ett Interreg Sverige – Norge projekt där syftet ofta är att lära av varandra. Aktören vill sedan förverkliga idén och söker då medel från Leader. Då Leader och Interreg Sverige – Norge har liknande målsättningar är det en stor chans att projektets resultat bidrar till måluppfyllnad i båda programmen. Att genomföra parallella projekt från olika EU-finansieringar bedömer vi också är ett effektivt sätt att uppnå synergier. Det kan innebära att man samverkar mer mellan programmen och försöker dra nytta av andra projekts aktiviteter. I praktiken kan det exempelvis vara att genomföra event i närtid men inte samtidigt. Då kan projekten komplettera varandra utan att konkurrera om samma besökare. För att få dessa positiva resultat genom parallella projekt

krävs det en öppen dialog mellan aktörer och en vilja att samverka för att uppnå gemensamma mål.

En av de största utmaningarna för att genomföra synergier är att det är svårtolkat hur EU-kommissionen anser att synergier ska uppnås. Enligt EU-kommissionen kan synergier bidra till en större effekt och effektivitet, men de konkretiserar inte hur det ska gå till. Det är exempelvis inte tillåtet att blanda EU-medel i ett projekt, vilket försvårar arbetet med synergier. Den största utmaningen som vi ser på lokalnivå är en brist på resurser. Att arbeta med flera EU-program och transnationellt kräver ett internationellt kontaktnät, vilket i sin tur kräver resurser för att upprätthålla, detta riskerar att ta resurser från kärnverksamheten som är landsbygdsutveckling genom lokala initiativ. Mer resurser skulle möjliggöra för ett utforskande arbete där privata, offentliga och ideella aktörer får möjlighet att testa sig fram och hitta långsiktiga och lokalanpassade lösningar som passar dem och bidrar till att större synergier uppnås. Vi bedömer dock att det i Värmland finns goda förutsättningar och en vilja bland offentliga aktörer för att lyckas med att skapa synergier över programmen. Det finns två engagerade Leaderkontor, ett väletablerat EU-nätverk för kommunerna och en stor erfarenhet bland aktörer att genomföra projekt inom separata program samt även inom transnationella projekt. Även [Region Värmland European Office](#) är en resurs som skulle kunna nyttjas mer.

Bilagor och referenser

Bilaga 1 Intervjuguide

Frågor till kommunerna

- Hur arbetar ni med landsbygdsutveckling? Någon som har särskilt ansvar?
- Vilka behov ser ni bland lokala aktörer?
- Har ni något särskilt geografiskt område som ni vill arbeta i?
- Har ni någon särskild sektor ni vill arbeta i?
- Vilka utmaningar ser ni att ni har inom kommunen kopplat till landsbygden?
- Har ni arbetat med EU finansierade projekt (interreg, sektorsprogram, leader)?
- Hur har det gått att arbeta med Leader och andra EU finansierade projekt kopplade till landsbygdsfrågor? Kan ni se effekt eller förändring?
- Känner ni att ni saknar någon kunskap kring EU:s finansieringar?
- Har ni några tips till andra kommuner som är intresserade av att arbeta med EU projekt?

Frågor till Leaderkontoren

- Har ni arbetat med fler EU-finansieringar än Leader i samma projekt?
- Hur tänker Leader kring att arbeta med fler EU-finansieringar? Är det något som uppmuntras?
- Hur uppfattar du Leaders inställning kring att arbeta med fler EU-finansieringar? Är det något som uppmuntras?
- Hur ser kontakterna ut med kommunerna?
- Upplever ni att vissa kommuner är mer engagerade i att söka Leader projekt, i så fall vilka?
- Om man skulle vilja göra ett projekt inom utbildning och kompetensutveckling, hur skulle det då kunna se ut att få medel från Leader?

- Om man skulle vilja göra ett projekt inom digitalisering, hur skulle det då kunna se ut att få medel från Leader?
- Har ni haft eller planerar ni att ha paraplyprojekt? Hur har det fungerat för er?
- Är det möjligt att kombinera medel från paraplyprojektet med annan EU-finansiering?
- Har du några tips på informationskällor eller medskick till andra?

För mer information

Leader

Är du intresserad av vilka projekt som har genomförts i Värmland rekommenderas Leaderkontorens hemsidor om projekt, [Leader Närheten](#) och [Leader Växtlust](#).

För mer information om Leader och nästa programperiod, se [Jordbruksverkets hemsida](#).

För genomförda transnationella Leaderprojekt som Sverige deltagit i under senaste programperioden, se [Landsbygdsnätverkets hemsida](#). Vid intresse att delta i samarbetsprojekt rekommenderas ERND hemsida med [aktuella Leaderprojekt i Europa](#).

Interreg

För mer information om Interreg Sverige – Norges nya programperiod 2021–2027, se [Interreg Sverige-Norges hemsida](#).

Sektorsprogram

För mer information om Erasmus+ se, [MUCF:s hemsida](#).

För mer information om Kreativa Europa, se [Kulturrådets hemsida](#).